

# XXIV sesja

## Sejmu Dzieci i Młodzieży

*“Pozdrowienie pierwszego  
Sejmu Niepodległej”*

# CZYM JEST Sejm Dzieci i Młodzieży?

Sejm Dzieci i Młodzieży to projekt edukacyjny realizowany przez Kancelarię Sejmu we współpracy z innymi instytucjami. Jego celem od ponad 20 lat jest kształtowanie poczucia odpowiedzialności obywatelskiej przez aktywizowanie młodych ludzi na rzecz społeczności lokalnej oraz upowszechnianie wiedzy wśród młodzieży na temat zasad funkcjonowania polskiego Sejmu i demokracji parlamentarnej. Na podstawie zrealizowanych projektów wyłonionych zostaje 460 najlepszych uczniów, którzy stają się później uczestnikami Sejmu Dzieci i Młodzieży. Posiedzenie SDiM odbywa się 1 czerwca, w Międzynarodowy Dzień Dziecka. Obrady SDiM są poprzedzone pracami komisji (składającej się z autorów najwyższej ocenionego projektu z poszczególnych województw oraz autorów trzech najwyższej ocenionych projektów z całej Polski, czyli łącznie 19 zespołów). Komisja przygotowuje projekt uchwały, która następnie jest poddawana dyskusji, a potem głosowaniu podczas obrad SDiM. Posiedzenie kończy się przekazaniem na ręce członka Prezydium Sejmu RP uchwały SDiM.

Uczestnicy projektu mają za zadanie zrealizować projekt, który bezpośrednio wynika z tematu sesji SDiM. Relacje ze zrealizowanych projektów, które znajdują się na platformie SDiM są oceniane i stanowią podstawę do rekrutacji uczestników XXIV sesji SDiM.

## ? Kto może być uczestnikiem SDiM?

Uczestnicy XXIV sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży są wybierani spośród najlepszych dwuosobowych zespołów realizujących projekt edukacyjny w ramach SDiM. Grupę taką tworzą uczniowie tylko jednej szkoły lub zespołu szkół. Udział w rekrutacji do sesji mogą wziąć uczniowie, którzy w dniu jej rozpoczęcia mają ukończone 13 lat i jednocześnie w dniu 1 czerwca 2018 r. nie mają ukończonych 18 lat. Do udziału w projekcie nie jest wymagana opieka nauczyciela nad zespołem, ale konieczna jest zgoda rodziców lub opiekunów prawnych na udział w projekcie, a także na przetwarzanie danych osobowych i publikację wizerunku uczestników. W sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży można wziąć udział tylko jeden raz. Dlatego jeśli miałeś już ten zaszczyt, to niestety nie możesz uczestniczyć w projekcie.

Wszystkie kwestie formalne zostały opisane w Regulaminie wyłaniania uczestników oraz udziału w XXIV sesji SDiM, który znajdziesz tu: [REGULAMIN](#)

## ? Co to jest uchwała SDiM i czemu służy?

Projekt uchwały SDiM jest przygotowywany wcześniej przez członków komisji, (składającej się z autorów najwyższej ocenionego projektu z poszczególnych województw oraz autorów trzech najwyższej ocenionych projektów z całej Polski). Projekt uchwały jest poddawany dyskusji, a potem głosowaniu 1 czerwca 2018 r. Uchwała jest apelem młodzieży do dorosłych (polityków, władz lokalnych, szkół, organizacji) i ma służyć wypracowaniu rekomendacji w zakresie aktualnej tematyki sesji. Zarówno posiedzenie SDiM, jak i sama uchwała nie mają charakteru normatywnego i politycznego.

# Co i kiedy powinno się wydarzyć, czyli harmonogram SDiM?

27 lutego 2018 r.

godz. 13.00 – rozpoczęcie rekrutacji do XXIV sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży

27 lutego – 4 kwietnia 2018 r.

do godz. 16.00

– rejestracja zespołów na platformie internetowej SDiM, czas na wykonanie zadania rekrutacyjnego

9 kwietnia 2018 r.

do godz. 23.59

– ostateczny termin opublikowania przez zespoły relacji z zadania rekrutacyjnego na platformie SDiM

19 kwietnia 2018 r.

do godz. 18.00

– publikacja listy uczestniczek i uczestników na platformie internetowej SDiM oraz na stronach internetowych organizatora sesji i współorganizatorów

12 maja 2018 r.

– seminaria dla członków komisji

13 maja 2018 r.

– posiedzenie komisji

31 maja 2018 r.

– zwiedzanie dla wszystkich uczestników SDiM

1 czerwca 2018 r.

– posiedzenie Sejmu Dzieci i Młodzieży

# Jak zrealizować zadanie rekrutacyjne, by zostać uczestnikiem SDiM?

## Temat zadania: *„Postowie pierwszego Sejmu Niepodległej”*

By zrozumieć temat tegorocznej sesji SDiM musicie wiedzieć:

- Co to jest parlamentaryzm
- Kim był poseł w Drugiej Rzeczypospolitej
- Czym różnił się Sejm Ustawodawczy, zwany Konstytuanta od Sejmu Rzeczypospolitej I kadencji

Jesień 1918 r. to czas kumulacji wydarzeń, które w listopadzie tego samego roku doprowadziły do ziszczenia się marzeń Polaków. Wysiłkiem oręża, zabiegami dyplomatycznymi oraz wysiłkiem polskiego społeczeństwa kształtowało się niepodległe państwo polskie. Dziełem budowy kierował Naczelnik Józef Piłsudski, ale uczestniczyli w nim przedsta-wiciele wszystkich patriotycznych obozów politycznych od legionowego, narodowo-demokratycznego, przez ludowy, socjalistyczny do konserwatywnego, ze wszystkich ziem, gdzie słychać było polską mowę. O granicach zdecydowały traktaty wersalski i ryski, o ustroju wyłoniony zimą Sejm Ustawodawczy. Po latach zaborów, w przyspieszonym tempie budowano suwerenne państwo polskie.

Pierwsze w niepodległej Polsce wybory parlamentarne zostały ogłoszone dekretem Naczelnika Państwa określającym jednocześnie ordynację wyborczą opartą na zasadach pięcioprzymiotnikowego prawa wyborczego (powszechne, równe, bezpośrednie i proporcjonalne oraz tajne ). Wybory te miały wyłonić Sejm Ustawodawczy, którego zada-niem było określenie podstaw ustroju społecznego i politycznego państwa polskiego. Wybory odbyły się 26 stycznia 1919 r. w 29 okręgach byłego Królestwa Polskiego i w 11 okręgach Galicji Zachodniej. Ordynacja wyborcza prze-widywała podział na okręgi i przeprowadzenie wyborów także na terenach, które nie zostały jeszcze objęte przez władze polskie tj. Suwalszczyznę, Białostoczczyznę, część Podlasia, Galicję Wschodnią, Śląsk Cieszyński, Poznańskie, Pomorze, Góry Śląsk, a także na obszarach, które nie znalazły się w granicach II Rzeczypospolitej – Warmia i Mazu-ry, Śląsk Opolski, część Pomorza Zachodniego, Spiszu, Orawy i powiatu czadeckiego. W tym samym dniu odbyły się we Lwowie wybory dwóch posłów na podstawie ordynacji wyborczej do parlamentu austriackiego. Jako reprezentanci Galicji Wschodniej do Sejmu weszli polscy posłowie do dawnego parlamentu w Wiedniu.

Wybory przebiegały na ogół spokojnie, przy frekwencji 70-90%, a hasło bojkotu inicjowane przez komunistów nie znalazło odbiorców. Wybrano 291 posłów. Największy sukces odniósł obóz Narodowej Demokracji, występujący pod różnymi nazwami. Do Sejmu wprowadził 88 posłów. W kwietniu 1919 r. Związek Sejmowy Ludowo-Narodowy liczył 109 posłów. Ugrupowania centrowe z Królestwa Polskiego występowały solidarnie z prawicą, wykorzystując istniejącą w ordynacji wyborczej możliwość tworzenia bloków wyborczych, co oznacza, że wspólnie liczono głosy oddane na zblokowane listy. Narodowy Związek Robotniczy wprowadził do parlamentu 15 posłów, a w kwietniu 1919 r. - 17 posłów, Polskie Zjednoczenie Ludowe 22 posłów, którzy stworzyli wspólny klub poselski z 5 wybranymi w Galicji posłami Stronnictwa Katolicko-Ludowego, w kwietniu 1919 r. liczące łącznie 31 posłów. Najsilniejsze ugrupowanie centrowe – PSL „Piast” wprowadziło do sejmu 39 posłów, w tym 32 z Galicji, a w kwietniu 1919 r. ich liczba wzro-sła do 44. Lewicę chłopską w Królestwie Polskim reprezentowało PSL „Wyzwolenie” (57 posłów), a w Galicji PSL Lewica (11 posłów). PPS uzyskała około 11% głosów i 30 mandatów, w kwietniu 1919 r. ich liczba wzrosła do 35. Ponadto do Sejmu Ustawodawczego wybrano 11 przedstawicieli mniejszości narodowych - Żydów i Niemców.

W miarę stabilizowania się sytuacji przeprowadzono wybory uzupełniające w których łącznie wybrano 73 po-słów. Najwięcej mandatów, bo aż 32 przyniosły prawicy wybory w Wielkopolsce. W okręgach wyborczych Cieszyn i

Bydgoszcz posłowie zostali wyłonieni bez wyborów wskutek zgłoszenia tylko jednej listy. Po przyłączeniu Bydgoszczy i całego ówczesnego Pomorza do Polski, wybory odbyły się tu 2 maja 1920 r., a dwóch posłów wyznaczonych w styczniu 1919 r. ustąpiło. Ostatnia poważna zmiana w składzie Sejmu nastąpiła w marcu 1922 r., kiedy w jego skład weszło 20 posłów z Wileńszczyzny. Na koniec kadencji Sejmu Ustawodawczego składał się on z 442 posłów, z tego 364 wybrano w wyborach sejmowych, 20 w drodze uchwały o włączeniu w skład izby delegacji Sejmu Wileńskiego, wybranego 8 stycznia 1922 r., 35 posłów piastowało mandat jako posłowie do dawnego parlamentu austriackiego (28 posłów polskich z Galicji Wschodniej) i niemieckiego (7 posłów z Górnego Śląska), 6 posłów znalazło się w Sejmie w wyniku kompromisu wyborczego (Śląsk Cieszyński). Do czasu rozwiązania Sejmu Ustawodawczego klubowe podziały ulegały wielokrotnym zmianom, kluby dzieliły się i łączyły. Z początkowych 11 klubów poselskich powstało 18. Wynikało to ze słabości struktur politycznych nieokrzepłych jeszcze stronnictw, dotyczyło tak prawicy, jak i stronnictw chłopskich. Na tym tle najbardziej zdyscyplinowana i zwarta była reprezentacja PPS.

**Czy wiesz, że ... kobiety w Polsce uzyskały prawa wyborcze już w listopadzie 1918 r. a w Sejmie Ustawodawczym znalazło się aż 8 posłanek?**

Sytuacja w kraju a Kampania wyborcza w 1919.

By zrozumieć specyfikę pierwszych wyborów w Drugiej Rzeczypospolitej należy cofnąć się o kilka miesięcy poprzedzających to wydarzenie. Należy spojrzeć na te wybory oczyma ludzi z tamtych lat, z tamtymi problemami, bólami, ale i nadziejami, by poczuć i zrozumieć bardzo skomplikowaną i różnorodną rzeczywistość, która ich otaczała.

Wybory do Sejmu Ustawodawczego odbyły się w niezwykle trudnych warunkach. Państwo polskie wskrzeszone nieco ponad dwa miesiące wcześniej nie miało jeszcze ustalonych granic, sprecyzowanego ustroju politycznego ani w pełni ukształtowanego oblicza społeczno-politycznego. Pod względem gospodarczo-społecznym państwo nie stanowiło jednolitego organizmu, bowiem podziały między trzema „dzielnicami pozaborczymi” znikły jedynie formalnie, w rzeczywistości różnice były ogromne i nadal istniały. Dostosowana dotąd do potrzeb zaborców administracja, ustawodawstwo, rolnictwo, komunikacja, przemysł, handel czy system walutowy wymagały przeorganizowania i scentralizowania tak, by służyły ogólnopolskim interesom. Zniszczony na skutek wojny kraj, ze stratami w ludziach, o zacofanym przemyśle i rolnictwie, ciągle rosnącej inflacji, ogromnym bezrobociu, z dużym odsetkiem mniejszości narodowych, nie tylko nie był zjednoczony, wręcz groził pojawianiem się nowych podziałów, konfliktów na różnych płaszczyznach. Rozwiązanie tych problemów bezpośrednio uzależnione było od władzy ustawodawczej i dlatego tak ważne były wybory. To one miały stworzyć nowe podstawy prawne, władzę centralną zaakceptowaną przez wszystkich Polaków i państwa Ententy. Z rangi tego wydarzenia zdawała sobie sprawę większość obywateli. Pomimo wielu trudności i braku doświadczeń w tym względzie, wybory cechowały się znaczącym zaangażowaniem Polaków w samą kampanię oraz bardzo wysoką frekwencją wyborczą.

Entuzjazm z odzyskania niepodległości jesienią 1918 r. przeplatał się z odczuciem przygnębienia wywołanego biedą, brakiem pracy i mieszkań, zniszczeniami, dziesiątkującą wówczas ludność epidemią chorób zakaźnych. Ogromny problem aprowizacyjny i brak podstawowych towarów stał się zmartwieniem. Na to nakładał się jeszcze prawdziwy „głód mieszkaniowy” i bardzo wysoki procent bezrobocia. Sytuacja zagrożenia wojennego Polski, czy obawy przed społecznym chaosem związane z rewolucją bolszewicką w Rosji i próbami przeniesienia jej na zachód musiały zagrażać poczuciu bezpieczeństwa i stabilizacji odbudowywanego kraju.

Sprostanie rozbudzonym wymaganiom społecznym było zadaniem trudnym zwłaszcza, że szerokie masy oczekiwały daleko idących przemian. Chłopi pragnęli otrzymać ziemię, liczni bezrobotni żądali pracy, a mieszkańcy miast lepszych warunków lokalowych. Robotnicy domagali się wzrostu pensji i zasadniczej zmiany warunków pracy.

Programy reform różnych ugrupowań politycznych, nawet jeśli zasadniczo się różniły, to i tak dla wielu Polaków stanowiły wielką niewiadomą, a odpowiednio podsycane obawy zwiększyły niepokój bardziej niż

zainteresowanie.

Ogrom tych wszystkich problemów wpłynął zarówno na przebieg kampanii wyborczej, jak i na programy wyborcze poszcze-gólnych ugrupowań. Wszystkie stronnictwa podkreślały swój związek z masami ludowymi, wszystkie szermowały hasłami demokratycznymi, starając się uzyskać jak największą liczbę sympatyków. Na wsi głoszone hasła „ziemia dla chłopów”, a w miastach konieczność uwzględnienia najszerzych interesów ludzi pracujących, jednocześnie unikając często konkre-tyzowania swoich poglądów i pomysłów, co mogłoby budzić zastrzeżenia. Dlatego wydaje się, że większą rolę odegrały tu chwytliwe hasła, nierzadko demagogiczne przemówienia, ale też zniewagi słowne przeciwnych ugrupowań, niżli same programy, a walka wyborcza miała przede wszystkim charakter wiecowy.

### Pamiętaj!

W czasie kampanii wyborczych w 1919 i 1922 roku w Polsce nie było telewizji, a pierwsza oficjalna stacja radiowa pojawiła się 18 kwietnia 1926 roku. Społeczeństwo, a zwłaszcza mieszkańcy miast i spora część mieszkańców wsi czytało powszechnie prasę - w tym czasie w Polsce ukazywało się ponad 20 tysięcy tytułów prasowych. Do szerokich mas, w tym także do dość liczy-nych wówczas (zwłaszcza w dawnym zaborze rosyjskim) niepiśmiennych, docierano poprzez ustną agitację na zebraniach, wiecach, targach i jarmarkach czy odpustach. Ważną rolę informacyjną pełniło również duchowieństwo, którego autorytet i aktywność w dużym stopniu wpływała na frekwencję i wynik wyborów.

### *KAMPANIA WYBORCZA- definicja*

*Według Słownika języka polskiego pod redakcją Mieczysława Szymczaka kampania jest zorganizowanym, energicznym działaniem, akcją zmierzającą do określonego celu, jest to „zespół działań, prac objętych jakimś jednym okresem i wspól-nym celem; okres nasilenia tych prac”.*

Czy wiesz, że... pierwszy poradnik prowadzenia kampanii wyborczej napisał Kwintus Tulliusz Cynceron w 63 r. p.n.e. ? Przed-stawił w nim sposób prowadzenia kampanii w kulturze oralnej w mieście Rzym. Kwintus Tulliusz traktuje kampanię wyborczą jako czas, w którym rządzą poszczególne reguły, poza okresem kampanii odrzucane, zaś zobowiązania wyborcze nie mają prawnej mocy, są elementem zdobywania głosów, nie wiążą kandydata, a jedynie zobowiązują

Organizator:  
Kancelaria Sejmu



Współorganizatorzy:



INSTYTUT  
PAMIĘCI  
NARODOWEJ



MINISTERSTWO  
EDUKACJI  
NARODOWEJ



OŚRODEK  
ROZWOJU  
EDUKACJI

Autor:

Izabela Sienkiewicz we współpracy z Karoliną Kolbuszewską

Konsultacja merytoryczna:  
dr hab. Marek Figura

Redakcja i projekt  
Biuro Komunikacji Społecznej  
Wszechnica Sejmowa